

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

300 holdig 1/2 q buza egyenértéke	1	"	"
500 " " " " " "	2	"	"
1000 " " " " " "	3	"	"
2000 " " " " " "	4	"	"
3000 " " " " " "	5	"	"
ezen felül	5	"	"
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	5	q	buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke júliusi árszintnél			320.000 K
Egyéb tagok részére évi tagdíj			10.000 "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelője slávi
 Kiadósági felelős: Szilassy Zoltán
 az OMGE igazgatója
 Felelős szerkesztő: Bodny Barna
 Társzerkesztő: Kothmeyer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-06

Idelglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával júl. — szept. ugegyedvire.
 OMGE-tagoknak a tagsági díjon kívül 50.000 K
 Előfizetőknak negyedévre 50.000 "
 Egres szám ára 4.000 "
 Külföldre a fenti árak kétszerese
 Előfizetőcsak napiál negyedév szerinti fogadnak
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef: József 99-32

TARTALOM:

- A konjunktúra alkonyán. (Lippay Zoltán.)
- A tarlóhere ápolása. (Gyárfás József.)
- Hazánk új északmagyarországi gyomnövénye. (Doros Ádám dr.)
- A talajnak és a gyapjúkezelésnek befolyása a minőségre. (Kereszturi Pál.)
- A esikbogar, mint pontyivadékpusztító. (Hankó Béla dr.)
- Bezártmotorok átalakítása petróleumüzemre. (Kneisel-Herditzke Ernő.)
- Levelszekrény. (A júliok rühössége.)
- Gazdátársadalmi mozgalmak.
- Gazdasági középiskolák.
- Vegyes közlemények.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

A konjunktúra alkonyán.

Mintán a magyar mezőgazdasági termelők ijesztést kaptak, hogy a fogyasztóközönség tudrága portékáikat bojkottálni fogja, akárcsak a vendégnyuzó baltoni fürdőket (I. B. H. vezérelték 1924. július 15-ről), próbáljuk a veszedelem előtt gondolatainkat nyugodtan összeszedni, s ha lehet, megértésre bírni azokat, kik a gazdaközönség ellen hangulatot keltenek, vagy ily hangulatkeltésre fogékonyak. A gyengébbek kedvéért előre kell bocsátanom, hogy fejtegetéseim csak a feleslegüket piacra szállító, tehát elsősorban a közép- és nagyüzemekre vonatkoznak, mert a fogyasztást, az áruforgalmat és a feldolgozó ipart csak ezek érdeklik.

A kérdés, az egyetlen és igazán nagy kérdés az, hogy *miből* bízzunk aranyat? Tartalékunk nincs. Ilyent békeidőben sem gyűjthetjük. Vagy ha kivételes esetekben egy-egy szorgalmas, szerény és szerencsés gazda félrekuporgatott valamit, akkor taktikára tette, záloglevelet vásárolt, vagy életbiztosítást izzadt ki. Ezek a kis aranytartalékok papirossá semmisültek.

Maradt azonban egy *elméletben* aranyértékű valamink és ez a föld! Hogy ez mennyire elméleti és nem gyakorlati erő, azt legelső sorban az állam tudja. Négysszazezer kat. hold váltásföldet kapott a közép- és nagybirtoktól; kérdjük, van-e hat ezzel körülbelül 300 millió aranykoronacérték a kezében? Vajon hány százalék engedelmény adná — földreformot, kisgazdademokráciát sutba dobva — a váltásföldeket vissza, ha a váltásot dollár vagy svájci frankban fizetnék azonnal és készpénzben?

Erre azonban képesek nem vagyunk, sőt — sajnos — akkor sem leszünk, amikor majd az állam a váltásföldet vagy legalább is azok nagy részét a volt tulajdonosainak megvételre visszakinálja. Azonban térjünk vissza a realitáshoz és a jelenhez. Kérdjük, mi a közép- és nagyüzemekben megmaradt földbirtokok — nem forgalmi ára, hanem — aranytermelő értéke. Mit várhat tőlük az, aki belőlük élni akar, vagyis kisebb hányadban a tulajdonos, legnagyobb hányadban az állam?

Rövid a felelet. Körülbelül akkora itt az aranykilitás, mint a futóhomokba vetett buza terméskilitása.

Enek pedig oka az a helyzet, melybe a mezőgazdaság a négyéves háborús periódus, majd a hatéves albéke ideje alatt önhibáján kívül jutott. Aki

ezt a helyzetet felismeri és rajta segíteni tud, annak történelmi hivatása és elévülhetetlen érdeme lesz. És a konjunktúra? süvít közébe az ellenfél. Mi van a tíz év mezőgazdasági konjunkturájának gyümölcseivel, a kifízetttel jelzálogadóságokkal és egyéb javakkal?

Szerintem a mezőgazdaság szolgáltató képességének — melynek szükségége most jelentkezik igazában — mi sem ártott többet, mint ez a részben kihasznált, részben ki nem használt konjunktúra. Ennek köszönhetjük, hogy lerongyolódunk, akár csak a papírpénz, mely évről-évre csökkenő terméseinkért évről-évre nagyobb tömegben jutott kezünkbe.

A baj kezdete ott van, hogy e tíz évből legalább is a nyolc elsőben nemesak a gazda, de alig valaki tudta megkülönböztetni a drágulást a pénzromlástól. Összeesérelte ezt a kétöt jőformán mindenki. *A hihetetlenül nagy árakon pedig senki sem mert be- ruházni.* Általánossá vált a hausse-spekuláció a bevételekre és a baisse-spekuláció a kiadásokra nézve. Az első vagy legjobb esetben a második „áremelkedés” már megszüdítette a gazdát, aki a harmadik és az igazi nagy negyedik áremelkedést már üres magtárból szemlélte. Azonban *vevni is kell, nemesak eladni.* „Majd ha olcsóbb lesz” igazolta magát a nagy számoktól irtó gazda. És így maradt el a konjunktúra első nyolc évében — hogy a legnagyobb deficitet említsen csupán — a műtrágyázás. *Gott-hardt* Sándornak talán legjobb teljesítménye, renetget érdeme között vezérhelyre tehető a műtrágyázás újrafelvétele Magyarországon. A több évre kibátó műtrágya: a Tomus-salak, azonban még ma sem hullott újra ki a szórógépből, holott tíz évvel ezelőtt e maradandó hatású foszforsavtrágyából, még Cserháti husz évi áldásos munkája eredményeképpen jelentékeny mennyiség volt a magyar földben fölhalmozva.

A műtrágyázás beszüntetésével egyidejűleg, elcsúszta államvédelmi okokból, majd a belső közlelmelés szükségéből megindult a forcírozott szemtermelés. Nagyszerű konjunktúra: a tehenet eggyel kevesebb-szer etettük, de napiában eggyel többször fejtük meg! Fülösleges fölemlegetünk, hogy a mezőgazdasági tőke produktivitása mint sorvadit a konjunktúra ideje alatt befüről és befelé azáltal, hogy a külföldi relációk színteltek vagy megszűntek. Csak állattenyésztésünkre tekintünk és ott se a svájci import elmaradását sirassuk meg, hanem álljon itt a tény, hogy dunántúli gazdák részvénytársaságot igyekeznek összehozni — mindmáig sikertelenül — egy eredeti Lincóln-kán behozatala céljából! Kelet felől — Erdély elvesztésével — pedig elmaradt a munkára való marha: a magyar ökör. A traktorok megállottak, mert a benzinnel földjüket nemesak számtoltuk, hanem újra meg is vetjük volna.

Egyszóval: csökkent az iga- és munkateljesítmény, súlydott az állattenyésztés, a trágyázásból kiküszöbölődtek a vegytani tudomány vívmányai, de azért — részben államparancs, részben a hibás vágányre lévedt lendület okából — mégis évről-évre vetettük a buzát sűrűn és leartattuk egyre ritkábban. Aldásos konjunktúra?

Amde ne panaszkodjunk tulságosan az 1914—1924-iki konjunkturára. Hiszen volt egy egyetlen

vetés, mely sűrűn termelt. A papírpénz. Bár itt is óvakodnunk kell a túlzó elképzelésektől. Emlekezzünk csak 1921. október első napjára, mikor a gazdaközönség szerte-széjjel szaladt, hogy pénzt teremtsen elő, amivel a vagyonszállást kifizetheti. Ha otthón lett volna a pénze, nem ment volna takarékokat ostromolni. De nem volt. És hogy ezekben a háboru alatt kifízetttel jelzálogadóságból mennyi tért vissza tehernek s pedig a törlesztéses kölcsönnél sokkal súlyosabb tehernek, arról érdemes volna — ha lehetne — statisztikát csinálni.

Mikor azután — nincs két éve se — gazda és nem gazda tudatában felderengett, hogy az árak felfelé tendálván, nem kereslettel és kínálati koropondeálnak, hanem nyújtózkodnak az aranyparitás felé és hogy a 3 évvel ezelőtti 1000 koronás buzaár nem más, mint a mai 300.000 koronás buzaár, akkor két jelszó — egy hangzatosabb és egy közöttebb jelszó harsant fel: az egyik jelszó volt a többtermelés, de a másik, az igazi, a valorizálás.

Ezzel aztán végleg eldőlt a magyar mezőgazdaság sorsa.

Mig békeidőben a gazdaság volt a gazda igazi takarékpénztára, oda fektetett be kölcsönpénzt, örökséget, feleséget, mert tudta vagy megtapasztalta, hogy nem elveszett pénz a befektetés; addig most tulajdon szemével látnia kellett, hogy — bár most sem elveszett pénz a befektetés —, *de minden befejtetés a gyors és könnyű nyereségnek egy-egy csúszott alkalmá.* Láttu, hogy a másik már sikerrel le is bonyolította a valorizációs ügyet, már újra valorizál is, holott az ő alagesővei még földön felül vannak, az ő új nagytejelő szőlőktől származott egy vagon buzával fizetett bikájának utódai majd csak 4 év múlva adják az első liter tejet! Hogyan versenyhezhetett volna a szuperforrárt a 10%-os betéppenzel, a Székács-mag az értékpapir-hausse-ai?! És szírhangok is szóltak. Rísum teneatis! A „Köztelek” komoly cáfolatra kényszerült, mikor bankkörökből rábeszélés indult meg, hogy adja el a gazda buzáját s vegyen rajta papírt, hiszen a buza-áremelkedés (!) törvénytörülleg (!) elmarad a részvény emelkedése mögött! És a gazdák többsége bizony bedőlt a szírhéneknek.

Nem utoloznánk, mondván, hogy ez már morális letrés volt, mely betéte a materiális letrést. S az előbbi súlyosabb dolog, mert hiszen azok a számlálhatlan milliók, melyeket a háromnegyedéves tőzsde-baisse gazdászobokból vitt el, súlyos veszteségszámba mentek, de renetgetül súlyosabb a mezőgazda lélektanában beállott aberráció, mely a mezőgazdálkodást rövid lejáratu üzletté degradálta. A konjunktúra előtt a gazda termelt és konzervált, a konjunktúra alatt spekulált és nyereséskedett. Most, amikor a konjunkturának vége van, a termelés és konzerválás teendő és eszközei kiestek kezünkbe, itt állunk a nagy semmi előtt.

És mégis! Aranyat követelnek tőlünk, tehát aranyért kell és fogunk termelni.

Ez azonban nem megy szaluálángos elhatározással és — ami a fő — nem megy nyomban. És nem megy azzal, hogy többtermelésről szavalunk, ezzel legfőkébb a hozzá nem értők alá adunk lovat, akik — mi

Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő Részvénytársasága Budapest

VI., Vilmos-császár-ut 65. sz. Székhely: „MEGALÉ” Budapest

Telefon: 107-04, 129-14, 170-15.

Főnök és képviselők:
 Sopron: Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő Részvénytársasága, Sopron.
 Székhely: „Megalé” Sopron.
 Wien: Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő Részvénytársasága Wien, St. Marx.
 (Viehverwertungsgesellschaft Ungarischer Landwirte) székhely: „Megalé” Wien.
 I I **Állattértékesítési intézmény!**

Meghívásra szakértőket a helyszínrre kiküldjük!

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, k. juhok, 61000 Áru edde vésélvel beszállít és kizárólag, bismányi értékesítéssel
 Állattértékesítők címszavak:
 Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenyváros—Márkóváros: Sopron: Wien, St. Marx.
 Sertésnél: Budapest—Ferenyváros—Szt. Istvánváros: Sopron: Wien, St. Marx.
 Juhoknál: Budapest—Ferenyváros—Szt. Istvánváros: Sopron: Wien, St. Marx.
 Nászállományok és bűti árú: Budapest—Ábránytő városrészt

Mindenemű állattérítéssel legelőnyösebben lebonyolítunk

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Dégen Árpád dr.

Hazánk
új északamerikai gyomnövénye.

Az utóbbi években egy új északamerikai gyom jelent meg nagyobb mennyiségben hazánkban, Zala, Somogy és Veszprém megyében; a fészkesek családjába tartozó *Ambrosia artemisiifolia* (82. ábra). Erre a növényre gazdasági szempontból is figyelmet kell fordítanunk, mert — bár veszedelmes gyommá előreláthatólag nem fog válni — elszaporodásával löheréseinkben és lucernásainkban is felütheti fejét. Ennek azért van jelentősége, mert a külföldi magvizsgálók az *Ambrosia* előfordulását a vetőmagban az amerikai származás biztos jelének tartják. Szükséges tehát előre figyelmeztetni mindazokat, kik e kérdéssel találkozhatnak, hogy várható, hogy az *Ambrosia* termése a magyar vetőmagvakban is elő fog fordulni. Nyugateurópaiban az *Ambrosia* már évek óta találják, de sehol sem állandósnak. Hazánk melegebb klímája azonban tenyésztésének megfelelőbb, elszaporodása valószínűbb, bár egyelőre biztosnak nem mondható.

A vetőmag származásának megállapításánál a magvizsgálók elsősorban a mag közt levő gyommagvakra támaszkodnak. Ez az oka, ahogy a budapesti M. Kir. Vetőmagvizsgáló Allomás közléséből tudom, hogy a hazai lucernamagot a külföldi magvizsgáló állomások, a benne olykor előforduló *Helminthia echinoides* miatt gyakran olasznak minősítik, noha ez a gyom újabb Magyarországon is felép nagy tömegben. Hasonló tévedés érheti a magvizsgálókat az *Ambrosia* előfordulása esetén is.

Nemcsak tudományos, de gazdasági szempontból is fontos tehát az *Ambrosia* hazai viselkedésének megfigyelése, kérjük tehát mindazokat, kik e növényvel találkoznak (fűrtösen álló, apró, bókóló fészkeiről könnyen felismerhető), juttassák el a növény egy darabját, megfigyelésük közlésével együtt valamely tudományos intézetünkbe, hogy viselkedését pontosan megállapíthassuk.*

(82. ábra.) Az *Ambrosia artemisiifolia*, hazánk újonnan bevezetett északamerikai gyomnövénye. **Murányi József dr.** eredeti rajza. (A Term. Tud. Közöny 1924. évfolyamából.)

Boros Ádám dr.

* L. még Természettudományi Közöny, LVI. 1924. (2. szám), 96—97 lap. Lakcím: Budapest, II., Áldás-utca 4.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Imre.

A talajnak és a gyapjukeselésnek
befolyása a minőségre.

(A debreceni gyapjárverés.)

Régi tapasztalata az a juhtenyésztőknek, hogy a gyapju jellege nemcsak a juh fajtájától, hanem azon vidék talajviszonyaitól is függ, amelyen a birka él. Ugyanazon birkaajtán más gyapju nő aszerint, hogy pl. Somogy megye humozus, kötött talaján, a Nyírség homokján, vagy a Tiszahát szikes legelőin él-e? A gyapjujelleg e különbözősége nemcsak a növényzet sajátosságában, hanem a talajalkatrészeknek a gyapjura gyakorolt közvetlen befolyásában találja magyarázatát. A homoki gyapju rendszert zsirszegény, mert az éles homokszemek megbontják a bunda felületét, a fűrtök belsejébe hatolnak, a gyapjut védő lanolinhoz tapadnak és a zsírral megtartott homokszemek kiperegrve a gyapju zsirtartalmát csökkentik. Cserjés, erdei legelőt járó juhok bundafelülete ki van fésülve. A bunda zárt felületét a vékony ágak és tövisek feltárik, miáltal az ilyen gyapju számaszerű, száraz, merev, szakadékonny lesz. A meszes talajon élő birka gyapjuja szintén zsirszegény és nem elég tartós. A Vértes hegység északi és déli vidékén például a humozus talaj növényzete nehéz, tapadós gyapjuzsirt eredményez, amely sok földes, trágyás alkatrészt köt meg és igen alacsony rendement-hoz vezet. Igen nehéznek ismerjük a Sárvíz környéki, igen finomnak a kemenes-aljai, nagyon könnyűnek a szatmári, erőteljesnek a hortobágyi, békési, általában tiszaháti gyapjut. Sokszor a gyapju színe, szaga is elárulja annak származását.

Általában jó és rossz gyapjuvidékekről lehet beszélni. Jó gyapjatermő hely a Hortobágy és a tőle délre eső Berettyó vidék, valamint a Körös és Maros közötti terület. A szikes talajban erőteljes, könnyű, magasszerű gyapjut ad a birka. E vidékeken a birka tartásmódja többnyire külterjes. A birka sok helyen alig kerül fedél alá. A hodályok belső berendezése semmi, vagy a lehető legkezdetelesebb. Az állat a takarmányt a földről eszi és a meghagyott részeket a trágyába tapossa. Eteletrészek, elvadásztósaragolyák (Somogyban srágla, másutt lécka, dranka), fiadtató-ketrecek, sózó, bárányjelző-berendezés, vagy éppen füljelző-eszók, tetővaló-fogók, osztályozóasztal nincsenek. A birka nagy területeket jár be. A cselédségnek szintén van birkája, mely a gazdaság nyájával együtt legel. A riuh nagyon elterjedt. A birkakullancs (juhcsimbe, paklincs, birkatetű) néha jésztó számban lép fel és az u. n. tetves gyapjut eredményezi. Ilyennek nevezi a kereskedő azt a gyapjut, amelyet a kullancs összekuszált és váladékával beszennyezett.

A tenyésztésben jelentkező külterjes viszonyok a gyapju kezelésében is kifejezésre jutnak. A has- és lábgyapjut a kisebb tenyésztők nem szívesen választják le a bundagyapjuról. A sár- és trágyakötőket a has- és lábgyapju közé szeretik csomagolni. Sok helyen nedvesen zsákolnak. E célból a birkát nyírás előtt sózzák, itatják, meleg, zárt istállóban nyírják, a bundákat szellőztetés nélkül csomagolják és lehetőleg zárt pinecében raktározzák. A közelmúlt napokban láttunk olyan gyapjutételeit, amely zsákonként 150 kg.-ot nyomott, a zsákok belsejében pedig nyirkos, ragadós pépként volt kitapintható a gyapju. A vizsgálat ebben a gyapjában 24% nedvességet mutatott ki, holott nálunk a szennyes gyapjak viztartalma rendszerint 10—12%-nál nem igen szokott több lenni. A gyapju rendementja is alig haladta meg a 25%-ot. Értelmes tenyésztők azonban az ausztráliai gyapjuhoz hasonló minőségű és rendementű gyapjut is elő tudnak állítani. Isme-

rünk egy rokkant huszártisztet, aki a háború után gazdasági pályára lépett és birkairól ma már 45%-os rendementű adó gyapjut nyír. Tragikuma a dolognak csak az, hogy a gyapjukereskedők nem akarják elhinni, hogy Ausztrálián és Délamerikán kívül Hortobágyon is lehet ily magas hozadéku gyapjut előállítani. Sajnos, hogy ezzel szemben sok oly gazdát is láttunk, aki rendületlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a kötőnc a gyapjuba való és nem veszi észre, hogy a gyapjut a vásárló kereskedő a kötőnc jelenlétét beleszámolja a gyapju árába, vagyis kötőnc címén jelentékeny levonást eszközöl rendement becsülésénél. Arra is van eset, hogy 10—12 kg. földet, ócska vasat, téglát és más oda nem való idegen tárgyat csomagolnak a gyapjuba. Az ilyen mesterkedések nagyon ártanak a magyar gyapju jó hírnevének, de ártanak az egész magyarság megbecsülésének is. Nem nehéz elképzelni, hogy milyen véleménye lehet rólunk annak a német, vagy angol gyárnak, amelyben az ilyen gyapju feldolgozásra kerül.

Azért örvendeni kell annak a jelenségnek, hogy ma már a kistermelők nagy része is becsületes, európai színvonalon álló gyapjukezelést végez, amint ezt a június 30-án csekély eredménnyel lezajlott debreceni gyapjárverésen is láttuk. A posztórák-tárak túltömöttsége, az általános pénzhiány, az ipari és az üzleti élet minden terén mutatkozó lanyhaság miatt minimális volt az árverés eredménye. Összesen 80 tételt jelentettek be, ami körülbelül 120,000 kg. súlyban 1000 zsák gyapjunak felelt meg. A beérkezett gyapjak 3 csoportba voltak sorolhatók, ugyanint homokos nyiri, gyengébben kezelt kistermelő gyapjak és hortobágyi nagyobb gazdáknak és uradalmaknak szépen kezelt gyapjutételei. A gyapjak tiszta gyapjutartalma 23 és 40% közt váltakozott.

A hortobágyi gyapjak tiszta gyapju hozadéka nagy átlagban 30% körül, a nyiri gyapjaké 27% körül mozgott. Az uralkodó finomsági fokozat „A” volt. De kevés „AA” és „B” gyapju is előfordult. Ezenkívül hat zsák racka gyapjut is kínáltak az árverésen. Az árkinálat gyarilag mosott állapotra átszámítva kg.-ként átlag a 100,000 koronát valamivel meghaladta. Szennyes állapotban a kereskedők által beígért ár 28,000 és 41,000 korona közt váltakozott. Racka gyapjuért 29,500 koronát ígértek. A kereskedők ajánlata és a termelők árigenye közt fennálló nagy távolság miatt azonban az eladások száma igen kicsiny volt. Egy esetben pl. a kikiáltási ár 28,000, az áránlat 28,500, a termelő igénye pedig 40,000 K. volt. A vevők között a csepeli Magyar Posztóárugyártó láttuk, amely könnyű „A/B” gyapjuért 38,000 K.-t ígért. Igen nehéz „B” gyapjut egy debreceni cég 30,000 és 33,000 K.-ért vásárolt.

Nem szenved kétséget, hogy a gyapjunak árverés uton való értékesítése bizonyos kultúrfajokon az értékesítésnek legalkalmasabb módja. A mi viszonyaink azonban ugyilátszik még nem elég alkalmasak árverések megrendezésére. Szeretünk saba alatt adni-venni. A világosság bántja a szemünket. Az árveréshez pedig őszinteség, nyíltság és mindkét fél részéről teljes jóhiszeműség kívánatos. Adja a sors, hogy e sokat szenvedett ország minél előbb jusszon a becsületes őszinteség boldogságát ígérő egyenes útjára!

Kereszturi Pál.

HALÁSZAT.

Rovatvezető: Landgraf János.

A csikbogár,
mint pontyivadékpusztító.

Mintegy két hete sürgönyileg lehívtak egy tógazdasághoz azzal, hogy pusztul az idei pontyivadék. Megérkezésemkor erős északnyugati szél fújt, mely az ivatásra felhasznált körülbelül 10 kat. holdnyi tó dél-

Porosz szén, mosott kovácsszén, koksz, tüzfifa

VÁGÓ REZSŐ szénnagykereskedőnél
Központ: Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45.

TELEFON:
21-37, 57-35
114-77, 51-81

RAKTÁRAK: Budapest, Kispest, Szolnok, Debrecen, Békéscsaba, Győr, Csorna

sürgönycím:
TIZEZER

keleti sarkában összerelt 25 darab részben még mozgó, részben már elhullott kis pontyot. Az egyébként igen jól fejlett és jó husban lévő, mintegy 5 cm. nagyságu pontyivadék ezen elhullott példányain azonnal megállapítottam, hogy a gyakoribb halbetegségek egyike sem lehet az elhullás oka. (Az otthon végzett göröcsövi vizsgálat sem tudott kórokozókat kimutatni.)

Ellenben feltűnt, hogy minden halacska testén legálább két, néha több vérrrel beszívódott folt észlelhető és voltak olyanok is, amelyeknek a szeme, vagy a testoldal kisebb darabja ki volt rágva; két olyan példány is akadt, amelynek melluszója volt tőből lerágva. A sebekből a csikbogarának és lárvájának pusztítását ismertem fel s csakhamar meg is leltem a kártevőket. Bejártam a térdig erő vízben a tavat, de több beteg vagy elhullott halacska nem lelem, úgy látszik, a napok óta tartó szél és az általa okozott hullámjárás kisodorta a betegeket a tó emelt sarkába, ahol az előző napokon is körülbelül hasonló számú elpusztult ivadékok szedtek ki.

Találtam és kiszedtem azonban a sárgaszélű csikbogarának (*Dytiscus marginalis L.*) mintegy 15, ujjnyi nagyságu lárváját s egynéhány kifejlett bogarat. Maga a bogár is, de különösen a lárvája igen veszedelmes ivadékpusztító. Rendes tápláléka ugyan mindenféle vízirovarból áll, de ha teheti, inkább békalarvából (ebihalak) és apró halakból él s az ivadékok között nagy pusztítást végz. A bogár a megragadott halacska eleven testébe mély lyukakat rág. Az ilyen kis hal hamarosan elpusztul, részben mert a bogárral való viaskodás teljesen kimeríti, részben mert a mély sebek s a velük járó vérvesztés végegyengülést okoz. Sokszor előbb megfullad a kis hal, mert a bogár leszorítja lábával kopolyufedeleit s a lélekzésben is meggátolja. Még több kárt okoz a csikbogar lárvája, mely fekete színű, hatlábu, hosszúra megnyult testű és nagy fejű. Fején feltűnik két hatalmas sarlóalakú kemény, hegyes szívó állkapcsa. A lárvá megtámadja a kis halat, megkapaszkodik rajta lábával s beleveri két hegyes állkapcsát a hal eleven husába. Az állkapcsok csővesek s belőlük emésztő nedvet bocsájt a sebbe a rabló, amely megbénítja a halacska és husát péppé folyósítja el a sebész helyén. Ezt a huspépet beszívja azután a lárvá. Az ilyen halacska testén két vérpíros, kissé horpadt foltot találunk s rendszeren meglátszanak a lárvá lábainak véres karcólásai is a testén. A tóban észlelt és kiszedett bogárlárvák mind igen nagyok (ujjnyiak) és kövesek voltak, amiből bebábozódások közelségére következtettem.

Elrendeltem, hogy a halász állandóan túllhálával járja a tavat s irtsa a csikbogarakat és lárvákat. Egy héttel később újból lert voltam a tógazdaságban ellenőrző vizsgálaton s örömmel hallottam, hogy újból hullákat három nap óta nem találtak, de elűntek a csikbogarilárvák is. Természetes, hogy nem a halász szedte mindet össze, hanem az általa észre nem vett lárvák legnagyobb része kimászott a vízből, hogy a nedves földben bebábozódják. Egy hónap múlva ezekből a bábókból kész csikbogarak bujnak majd elő és megtermékenyített, a vizinövények szárába lerakott petéikből körülbelül egy hét múlva apró ragadozó lárvák jutnak megint a vízbe. De ezek az apró lárvák sokkal kisebbek, semhogy az addigra szépen megnőtt ivadékokban kárt tehesenek, sőt lehet, hogy éppen a kis pontyok fogják őket elpusztítani. De a kikelt bogarak bizonyára bajt okoznak még, azért irtásukra még ezután is gondot kell fordítani.

Második kiszállásomkor 9 szürke gémet láttam a tóban. Mikor figyelmeztettem a gazdát a géme halpusztítására, nem akarta elhinni, mondván, hogy csak a békákat irtja.

Nagy rábeszélésre sikerült rávennem, hogy egyet lefőjjon. Felvágtam a gyomrát s ime 23 darab kis ponty volt benne!

A pontyivadék nem oly fürge, mint a vadhal ivadéka, könnyebben áldozatul esik ellenségeinek, vigyázzunk hát rája fokozott mértékben!

Hankó Béla dr.,
a Magyar Nemzeti Múzeum
halszakértője.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Kneusel-Herdliczka Ernő.

Benzinmotorok átalakítása petróleumüzemre.

A mezőgazdasági termelés fokozását az utóbbi években nagy mértékben akadályozta a benzin rohamos áremelkedése. A technika itt is segítségére sietett a mezőgazdaságnak, olcsóbb üzemanyagokkal dolgozó motorok szerkesztésével. A kérdés azonban ezzel még nem volt teljesen megoldottnak tekinthető, mert igen nagy veszteség volna, ha a jelenlegi üzemből lévő benzinmotorok nem volnának gazdaságosan felhasználhatók. A benzinmotoroknak szívógázüzemre való átalakítása már nem egészen újkeletű, általánosságban azonban az átalakítással járó nagy költség, a kb. 20% teljesítménycsökkenés és a nehezebb kezelés miatt nem lehetett. Sok esetben (pl. traktorknál, automobiloknál) hátránya még a szívógázüzemnek a generátor és tartozékainak nagy súlya és terjedelme. Néhány hónap óta *Antibenzin* néven nagyon egyszerű, ügyes és minden benzinmotorra könnyen és olcsón felszerelhető, egészben alig 3-4 kg. súlyú készülék került forgalomba, mellyel nemcsak a forgalombahozó cég, hanem több, azzal már dolgozó gazda állítása szerint is bármely benzinmotor teljesítménycsökkenés nélkül petróleummal tartható üzemből a készülék lényegében egy, a kipuffogócsővezeték elágazásába beépített, csavarvonalban meghajlított fűtőcső. Ez a fűtőcső egy alumíniumköpenyben foglal helyet, amely köpeny a palástján lévő esőcsonkkal csatlakozik a kipuffogó vezetékhez. A kipuffogó gázok a fűtőcső érintése után az alumíniumköpeny oldalán furt lyukakon át távoznak. A készülék fűtőteljesítménye (a használt tüzelőanyag természetének megfelelően) a lyukak szabad keresztmetszetének növelésével fokozható. Kiegészíti még a készüléket egy váltócsap, melynek állításával a motor gázosítójába a készüléken át petróleumot vagy annak megkerülésével benzint lehet bocsátani.

Mint ahogy az eddigi tapasztalatok szerint a külön petróleumra szerkesztett motorok is petróleummal 10-15%-kal kisebb erőt fejtenek ki és óralóerőnkint 10-15%-kal több petróleumot fogyasztottak, mint benzint, érdeklődéssel vártuk a készülékek a forgalombahozó cég felkérésére a műegyetemmel kapcsolatos mezőgazdasági gépkísérleti állomáson végzett vizsgálatok eredményét. A kísérletek egy már néhány évig benzinnel üzemből volt „Fiat-Excelsior” motorkéval folytak. A kísérletek eredménye (l. „Mezőgazdasági Technika” 1924. július) felülmutatva várakozásainkat: sem a teljesítmény, sem az óralóerőnkinti fogyasztás tekintetében a benzin- és petróleumüzem között számbavehető különbségek nem mutatkoztak. Felbátorodva a meglepően kedvező eredményen, a kísérletet a petróleummal is olcsóbb petróleumkátrányolajkeverékkel is folytatták, de úgy a teljesítménycsökkenés, mint a lóerőnkinti fogyasztás emelkedése még így is 15%-on alul maradt. A kísérletek befejezése után a gyertyák teljesen tiszták voltak és a szelepeken sem látszott érdemleges koromlerakódás.

A kísérletek alapján tehát úgy magán, mint nemzetgazdasági szempontból kívánatosnak látszik a benzinmotoroknak petróleumüzemre való átalakítása. Talán felesleges is külön megjegyeznünk, hogy a rossz

benzinmotorból az átalakítás után nem lesz jó petróleummotor. Ezért csak a különben még jó állapotban lévő motorokat érdemes átalakítani.

Kneusel-Herdliczka Ernő.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Juhok rühessége. 17. sz. kérdés. 500 birkából álló nyájam múlt év őszén rühes lett. Folyó év tavaszán még jelentéktelen mértékben volt a nyáj fertőzött. Az idei időjárás miatt, nyírás után ugyan, de némileg gyapjasan kerültek a birkák először 2½%-os, azután 3½%-os kreolin fürdőbe. Az eredménytelen séget látva, július 1-én 4½%-os kreolinoldatban egyenként három percig dörzsöltük a birkákat gyökérkefékkel. Az eredmény újra szomorú volt, mert hét dög mellett még mindig találunk rühnyomokat. A birkákat szeptember 1-én át kell adnom, tehát gyökéres kigyógyításukért minden fizikai és anyagi áldozatra hajlandó vagyok. Tisztelettel kérek felvilágosítást.
B. M.

Felelet a 10. sz. kérdésre. Ha a lenyirt juhokat 8-10 napi időközben háromszor 2½%-os kreolinoldatban megfürösztük, a rühesség gyógyulni szokott. Mivel azonban az újrajelentkezéshez néhány élő atkának jelenléte elegendő, amelyek pedig párgyon kis helyen elférnek, a fürösztés eredményességét kizárólag annak alapos és lelkiismeretes véghezvitelétől függ. A juhokat egyenként kell a fürösztőfolyadékkal töltött kádba tenni, ahol azonnal alámerítik úgy, hogy csak az ornyílásai és a szája áll ki; egy segédkező tartja a hátulso lábakat, egy az elsőket, egy pedig a fejet, aki egyszersmind hüvelykujjaival a juh szemhéjait is lefogja. A fürösztőfolyadékot természetesen nem szabad lenyeletni. A folyadék alatt tartott juhok három percig (órával ellenőrizni) dörzsölik, végül néhányszor a fejét is alámerítik, az orrát és száját természetesen befogva. Azután a juhokat lapos kádba állítva újabb 3 percig kefével erősen dörzsölik, főleg a láthatóan beteg részeket, azután a fölösleges oldatot a gyapjuból, a hátról a has felé simítva kiszorítják, végül a hát mentén friss kreolinoldattal még egyszer végigöntik. Az anyajuhok tőgyét a végén tiszta vízzel le kell öblíteni. Mivel a juhokat úgy fertőtleníteni, hogy ott élő atka ne maradjon, meszeléssel stb. nem lehet, a kezelt juhok tiszta helyre kell hajtani, az aklot pedig 30 napig üresen kell hagyni; ennyi idő alatt a rühátka táplálék hiányában maguktól is elpusztulnak. A rühesség legradikálisabb kezelési módja a kéndioxidgázzal való kezelés, ami azonban csak erre a célra épített kamrákban történhetik. Hogy az elhullásokat tényleg csak a rühesség okozta-e vagy más is, azt csak boncolással lehetne megállapítani.
M-y J-s dr.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Csanádmezei Gazdasági Egyesület folyó évi június hó 29-én tartotta Magyarbányhegyesen igazgatóválasztmányi és diszközgyűlését lókiállításal és löversennyel kapcsolatban. A diszközgyűlésen napirend előtt Purgly Emil elnök meleg szavak kíséretében nyújtotta át a földművelésügyi miniszter elismerő-oklevelét négy gazdasági cselédnek. A közgyűlés

CHINOIN

GYÓGYSZ.- ÉS VEGY. TERM. GYÁRA R.-T.
TELEFON: 163-36, 133-54, 85-30

UJPEST

Mezőgazdasági osztály

Vetőmagvak nedves pácolásához

KLOROL búzánál
űszög ellen

HIGOSAN

higanyos csávázószer
minden vetőmagnál,
minden fertőzés ellen

Mezőgazdasági gépek és eszközök,

MOTOROK, MALMOK

Wohanka és Társa Utóda R.-T.

ekék, boronák, vetőgépek, szecskaavágók,
répavágók, kukoricamorzsolók, teljes
cséplőgarnitúrák

Kérjen árajánlatot!

Minta-
raktár

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76.

kimondotta, hogy Csonka-Arad és Torontál vármegyéknek Csanád vármegyével való ideiglenes egyesítése alkalmából az egyesület működési körét nevezett csonkavármegyék területére is kiterjeszti és címét „Csanád-Arad-Torontál vármegyeyi Gazdasági Egyesület”-re változtatja. Az egyesület elnöki tisztéről lemondott Urbán Péter dr. az egyesület örökös díszelnökévé választott, elnökké Purgly Emil főispán, az így megüresedett igazgató-elnöki tisztségére Ráth József alelnök, új alelnökkül pedig Wittmann Ferenc gazd. tan., földbirtokos választott. Kecskén Emil alezredes tartotta meg ezután előadását a tájfajta lótenyésztés köréből, amelyet Tóth Arisztid egyesületi titkár javaslatára teljes egészében a díszközgyűlés jegyzőkönyvében örökített meg.

Gazdasági középiskolák.

A földművelésügyi miniszter a gazdasági középiskolák szervezésére vonatkozó javaslat kidolgozásával Buday Barnát bízta meg, aki már f. évi május hó folyamán eleget tett a megbízásnak s hosszabb megokolás után a következő rövidre fogott javaslatot terjesztette be.

Javaslat.

A létesítendő iskola neve: *Gazdasági középiskola*. Felvételi kellék: a középiskolák négy osztályának sikeres végzése. Az iskola elsősorban a kis- és kisközépbirtokosok és bérlok fiait veszi fel s csak ezek után kerülhetnek sorra más jelentkezők, akik között hiányosok gazdák fiainak kell elsőbbséget adni.

A tanítás célja: gyakorlati gazdanevelés kis- és kisközépbirtokosok vezetésére és az általános ismereti tárgyaknak olyan mértékben való tanítása, hogy a tanulók a polgári műveltség alapelemeit megszerezhessék.

Az iskola négy évfolyamból áll. A közismereti és az alaptárgyak tanítását a középiskolai tanszék látja el, miert is a gazdasági középiskola olyan nagyobb mezőgazdasági központokon létesítendő, ahol középiskola is van, amelynek tanszékei a gazdasági iskolába bekapcsolhatók, továbbá ahol a város közvetlen közelében, könnyen megközelíthető és alkalmas tangazdaság is állítható az iskola rendelkezésére.

Az első két évfolyamon a domináló szerepet a közismereti tárgyak viszik. Különösen törekedni kell a gazdasági tárgyaknak természettudományi megalapozására. A gazdasági tárgyak közül az apró háziállatok tenyésztése, a selyemtenyésztés és a méhészet vezetendő be. A gyakorlati tanítás és a munkára nevelés szempontjából rendkívül fontos, hogy a tanulók a kertészettel intenzíven foglalkoztassanak, ezert a gyakorlati tanítás súlypontja a gyümölcs- és konyhakertészeti munkálatokra esik, tel szakán pedig olyan háziipari foglalkozásokban kell fejleszteni a tanulók kézügyességét, amelyeknek a kisgazda a gyakorlati életben lépten-nyomon hasznát veheti. Ilyenek a kosárfonás, az egyszerűbb famunkák, a szerszámjavításokhoz szükséges fogások elsajátítása stb.

A III. és IV. tanfolyam feladata a gyakorlati gazdanevelés, ezeken a tanfolyamokon tehát a gazdasági tárgyaké az elsőbbség. Az elméletre szánt időnek mintegy kétharmadát a szaktárgyak tanításának kell betöltenie. Gazdasági tárgyak: a növénytermelés és az állattenyésztés körébe tartozó, továbbá a gazdálkodással összefüggő üzemi, jogi, műszaki és vegytani ismeretek. Mindezek az ismeretek a kisebb gazdaságok okserü vezetéséhez szükséges terjedelemben tanítandók, lehetőleg gyakorlati és szemléltető alapon, elméleti túlterhelések nélkül.

A tanulók a tangazdaságban a gazdasági munkálatok végrehajtásában tétlegesen is részt vegyenek olyan mértékben, hogy a földműveléssel, növényápolással, állattenyésztéssel és a gépekkel járó minden munkát

és fogást gyakorlatilag elsajátítsanak és azok helyes keresztülvitelét ellenőrizni tudják. Igen fontos, hogy a tanulók már az iskola tangazdaságában hozzá szokjanak azokhoz a szerényebb keretekhez, amelyekben előreláthatóan mozogniuk kell, ha majd az életbe lépnek. Ezert a tangazdaságban egy vagy több kis-, illetve kisközépbirtoktípusnak megfelelő üzemet kell alakítani s ezek az üzemek teljesen elkülönítetten kezelendők, úgy, hogy a tanulók az ilyen kisebb üzemekben gyakorlatilag keresztülvihető gazdálkodás menetét ismerjék meg.

Létesíteni kell a tangazdaságban olyan iparágakat is, amelyek kisebb mezőgazdasági üzemekkel kapcsolatba hozhatók.

A két utolsó tanfolyam elméletre szánt idejének mintegy harmadát közismereti tárgyak tanításának kell szentelni. Így elengedhetetlen a történelem és a földrajz vizuális tanítása, figyelemmel Magyarországra és az európai államok gazdasági földrajzára s azokra a gazdasági alakulásokra, amelyek a világháború folytán keletkeztek. Mellőzhető az irodalom, a hit- és erkölcsstan tanítása is, mert célunk a gazdanevelés mellett az, hogy hazafias érzésű s jó erkölcsű polgárokat nyerjünk.

Mint hogy a mai viszonyok között új gazdasági iskola létesítésére a felforró magas alapítási költségek miatt aligha gondolhatunk, csak az a megoldás vehető tervbe, hogy a már létező földművelésiskolákat kell gazdasági középiskolákká átalakítani.

Olyan városi fekvésű földművelésiskolánk, amely az átszervezés céljára alkalmas, csak egy van. Ez a pápai földművelésiskola. Ennek az iskolának a városhoz való közelsége lehetővé teszi, hogy a belőle rendezendő gazdasági középiskolát kapcsolathozzuk a pápavárosi középiskolai tanszékkel.

Többi földművelésiskolánk távolabb fekszenek a várostól, semhogy ez a kapcsolat létesíthető volna.

Ha tehát a pápai földművelésiskolán kívül még más földművelésiskolát is át akarnánk szervezni gazdasági középiskolává, akkor a többire nézve nem lehetne számításba venni a középiskolai tanszék felhasználását, hanem valamennyi, a négy évfolyam ellátására szükséges tanszék a gazdasági iskolában kellene felállítani s gondoskodni kellene egyúttal a tanároknak és a négy évfolyam tanulóinak elhelyezéséről is. A földművelésiskolának ilyen irányban való kibővítése még mindig olyan tetemes áldozatot követelne, amely miatt az iskola alapítása a mai pénzügyi viszonyok között elháríthatlan akadályokba ütközik.

Ezert kisegítő megoldásként a tanfolyamok bifurkációját javaslom.

A bifurkáció úgy volna keresztülvihető, hogy a gazdasági középiskolává átalakítandó földművelésiskolában csak a két utolsó, a III. és a IV. gyakorlati tanfolyamot szerveznénk. A két első előkészítő tanfolyamot a polgári iskolák V. és VI. osztályaként lehetne megszervezni.

Erre a célra átszervehető a polgári iskola több olyan városban, amelyek a gyakorlati oktatás céljára legalább öt kat. hold kerti telepet biztosítanak és az iskola fenntartási költségeihez is megfelelően hozzájárulni hajlandók.

Ebben az esetben a polgári iskola negyedik osztályára emelt két évfolyam a gazdasági középiskola előkészítő tanfolyamaként működne.

A tulajdonképpeni gyakorlati gazdasági iskolába, amely célra a földművelésiskolák szervezendők át, a két előkészítő tanfolyam sikeres végzése után lehetne belépni.

A III. és IV. tanfolyam tanulóira nézve kötelezővé kell tenni a telepen való kintlakást, internátusi rendszerben.

A gyakorlati gazdasági iskolában a két évfolyam tanításának ellátására 6-7 tanszék felállítására szükséges.

A gazdasági középiskolát sikeresen végző tanuló az utolsó évről vizsga után gazdasági érettség

bizonyítványt kap, amely az önkéntességi kedvezményre való jogosultságot biztosítja, amely azonban a gazdasági akadémiákra vagy általában a felső iskolákra való belépésre nem jogosít. Ezeknek a bizonyítványoknak nincs minősítő jellege azokra a gazdasági állásokra sem, amelyeknek betöltéséhez törvény szerint a gazdasági akadémia végzése szükséges.

VEGYESEK.

Cimadományozás. A Kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Répássy Miklós helyettes államtitkarnak saját kérelmére történt nyugdíjazása alkalmából sok évi buzgó szolgálata elismerésül az államtitkári címet adományozta.

Halálozás. Mihály Péter OMGE tag életének 46-ik évében Gyulán elhunyt. A megboldogult földi maradványait Ósánadapácán helyezték örök nyugalomra.

Előadás. A Magyar Országos Állatorvos Egyesület dunántúli osztálya f. hó 13-án tartotta — igazgatóválasztmányi ülésével kapcsolatos — szakülését, ez alkalommal Pápan a város háza tanácstermében a Dunántúli állatorvosainak igen népes jelenlétében. A szakülésen Szász Alfréd dr. állatorvosi főiskolai magántanár „A lépfene-ellenes szérum gyakorlati értékelése” címen tartott előadást, amelyben laboratóriumi és gyakorlati tanulmányai alapján megvilágította azokat az okokat, amelyekből a lépfene-ellenes vársavó nem kedvező gyakorlati elbírálása eredt, megjelölve egyben a lépfene-ellenes szérum helyes és eredményes gyakorlati alkalmazásának a mindenkori szem előtt tartandó feltételeit. A mindvégig igen nagy érdeklődéssel és figyelemmel kísért előadást élénk, gyakorlati irányú vita követte, amelyben Pápai Lajos városi állatorvos (Pápa), Erdős László kir. főállatorvos (Devecser), Farkas Gyula állatorvos (Székesfehérvár), Kovács Gyula állategészségügyi főfelügyelő (Veszprém), Rend Tihamér kir. főállatorvos (Pápa) és végül az előadó vett részt. A szakülést Havassy Jakab állategészségügyi főfelügyelő, elnök (Veszprém) zárta be, megköszönte az előadónak gyakorlati megfigyelésben gazdag és tanulságos előadását.

A mezőgazdasági kamarai illetékek. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági kamarai illetékeket földbirtokosoknál és más haszonélvezőknél az aranykoronátértekben fizetendő állami földadó fel százelekében, a földhaszonbérloknél pedig a bérlet után fizetett általános kereseti adó alapja gyanánt kiszámított jövedelem egytized százalékában állapította meg.

Szarvasmarhadíjazás. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara folyó hó 20-án Jászszentlászló községben szarvasmarhadíjazást rendezett. A díjazásra Jászszentlászló és Szank községből összesen 47 darab tehent, 15 darab üszőt és 7 darab tenyész bikát vezettek fel. A bíráló-bizottság ítélete alapján ezüstoklevelet nyertek teheneikért Szepeesi Béla, Segesvári Ferenc és Segesvári Imre, egyéves üszőikért pedig Balogh Béni. Bronzoklevelet nyertek teheneikért Holló Szabó János, Horváth István, Győrök Sándor és özv. Fekete Lászlóné. Ezenkívül dísméretét fejezte ki a bíráló-bizottság a következő tenyész-tőknek: Tápai Lipótnak és Kis Fekete Gergelynek tenyészbikaikért, Balogh Béniének, Tarjani Gábornak, Vámos Orbánnak és Grünfelder Antalnak teheneikért. A díjazáson a Mezőgazdasági Kamarát Komény Szilárd titkár képviselte.

Felszabadult a román nyersbőr kivétel. A kartellben levő romániai cipőgyárak kérésére, miként nálunk, a román kormány egy évvel ezelőtt betiltotta a nyersbőr kivételét. Azóta a husiparosok mindent elkövettek, hogy a bőr kivételét szabadlátt tegyék. Ez az igyekezetük azonban hosszú ideig semmi eredményt sem ért el, következésképpen a

nyersbőrara kormány ed járult a kiv is legyen, a

A „Mező napokban” Petróleumvizsgálatok. gazdasági szántás (Billege szerkesztő) Levélsek küld a kiad 8. szám).

Az aratás jelentik: Az a tág közepes, ma a szem Az ilyen hol napszámért v 120.000 K. vo

B-lista tisz képzettség, k zott állami t esleg felviti látn minden maradt. Meg szerkesztésé

Schwarz G utca 3. Minden és finansiroz

A 42 év ót és ponyvagyá megbízható c intezet.

Gyapju és Gyula, Budap

Barmely sz menyekben v motoros szám tő-öt vagy el tengely stb.) bank Agrártr kért 10—21.

(E rovatban f

Adóügyi fel közbérségek szítás, földle rendezés, bír vagy földműv földreform társulási szab lörtes céljaco érzés, haszn vezés, ellép tartás rendg állás, szem jövedelmelvá

Az Ország Budapest, amely minde

Véd Rápid sz

Ekéke gé szülő rákat, m

É kénye és el Gyártelep Várast ir

SABORSKY JÓZSEF és FIAI R.-T., Budapest, VII., Rákóczi-ut 12. Érdéklőközöségben: JOSEF SABORSKY & SÖHNE WIENI CÉGGEL

Foglalkozik: ÉLŐ ÉS LEÖLT SZARVASMARHA-, BORJU-, JUH- ÉS SERTÉSBIZOMÁNYI ELADÁSSAL, VÉTELLEL ÉS KÖZVETÍTÉSSSEL

Élősértésküldemények címzendők: Budapest—Ferenováros, Sertészvásár
 Élő szarvasmarha-, borju- és juhszállítmányok címzendők: Budapest—Ferencváros, Werhavásártér
 Husküdemények címzendők: Budapest, Központi Vásárcsarnok

TELEFON: Városi iroda (interurban) József 120-25 • Sörgőnyom: ALBIZ BUDAPEST • TELEFON: Sertészvásáron (interurban) József 18-16

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST

Gyártelep VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JOZSEF 96-22
 Városi lerakat V. BERLINI-TÉR 2. NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43

SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMANYKAMRA, KASTELYVILAGITAS
SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK ÖNTÖZŐBERENDEZÉS STB. HAJTÁSÁRA

Budapesti vágómarhavásár. 1924. évi július hó 21-én. Felhajtott 811 darab magyar nagy vágómarha. A vásár külföldi vevők hiányában vontatott irányszat mellett folyt le és az árak kilogrammonként 300-500 K.-val estek. Eladatlanul visszamaradt 171 drb. nagymarha. Jegyzetek kg.-kint elősúlyban: Bika jobb minőségű 16,000-18,000, kivételesen 18,500-20,000, silányabb 12,500-15,500. Tarka hizott ökor jobb minőségű 15,500-17,500, kivételesen 18,000-20,500, középminőségű 12,000-15,000, alárendelt minőségű 7500-11,500. Magyar tehén 5000-16,500, kivételesen 17,000. Tarka tehén 7500-16,000, kivételesen 16,500-18,000. Növendék 9000-15,000. Kicsontozni való 6000-7000 korona.

Budapesti szarómarhavásár. 1924. évi július hó 18-án. Felhajtás: 344 drb élő belföldi szoposborjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg.-kint 1500-2000 K.-val emelkedtek. Jegyzet árak: Élő borjúk: Belföldi szopos: I. r. 21,000-22,000, kivételesen 22,500, II. r. 19,000-20,000, K. kg.-kint.

Budapesti juhvásár. 1924. július hó 18-án. Felhajtás: 51 darab juh, ugrymint: 44 darab hizalt ürű, 7 darab kisorolt kos. Jegyzet árak: Hizalt ürű 9000, kisorolt kos 9000 K. kg.-kint.

Budapesti sertés vásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a f. hó 21-iki felhajtás 2087 darab, ebből kmaradt 462 darab. Árak: Prima urasági 24,000-24,500, prima szedett 23,000-24,000, közép 22,000-23,000, könnyű jobb 20,000-21,000, öreg urasági 23,000-23,000, öreg szedett 20,000-21,000, angol malac 23,000-24,000, szalonna 27,500, zsír 29,500 K. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéseket elfogad.

Nagytehenyi kiviteli sertés vásár. A nagytehenyi sertéstelepről nem volt tranzit.

Soproni állatvásár. (Soproni Állatvásárpénztár R.-T. jelentése.) 1924. július 18-án. Felhajtás 205 drb volt. Árak: Ökor I. oszt. minőség (kivételes) 17,500, I. oszt. minőség 14,000-16,500, II. oszt. minőség 11,000-12,000, kicsontozni való 7000-9500 K. Tehén I. oszt. minőség (kivételes) 8,000,000, I. oszt. minőség 3,000,000 K. Bika I. oszt. minőség 14,000-17,000 K. Élő borjú 20,000-22,000 K. kg.-kint.

Nyersbőr. A nyersbőrök áruháza kezd élénkebbé válni, az árak szilárdak, de koránsem egységesek. A nyersbőrkereskedők jól tudják, hogy a gyárak közt bizonyos verseny kezd kialakulni és lehetőleg kitartanak, nem hajlandók a mostani árak mellett eladni. A kínálat így igen kicsiny. Marhabőrökért Budapesten zöldsúlyban 16,000-17,500 K.-at is fizettek, főleg exportvágásokból való bőrökért. A borjubőrök ára zöldsúlyban 26,000-27,500 K. Ló- és juhbőrben nincs üzlet, az irányzat várakozó.

Budapesti halpiaac. Árak kg.-kint: Ponty Ia 35,000-45,000, IIa 18,000-28,000, élő harsa 60,000-70,000, jegelt harsa 50,000-60,000, compó és kársz 14,000-16,000, stülő Ia 65,000-85,000, IIa 55,000-60,000, élő csuka 40,000-45,000, jegelt csuka 30,000-32,000, kecsge 50,000-55,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon: Csirke párja 50,000-80,000, tyúk párja 90,000-120,000, hizott ruca kg.-ja 42,000-50,000, hizott lud 42,000-50,000, hizott pulyka 32,000-35,000, libamáj kg.-ja 90,000-120,000, ludzsír kg.-ja 25,000-35,000, tojás darabja 1300-1600 K.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon. Teljes tej literje 6400 K., tejszínhab literje 38,000-40,000 K., tejföl literje 18,000-22,000 K., vaj kg.-ja 70,000-80,000 K., tehenúró kg.-ja 16,000-20,000, juhtúró kg.-ja 55,000-60,000, ementáli sajt kg.-ja nagyban 40,000 K., kicsinyben 80,000-92,000 K., gróji sajt kg.-ja 60,000-70,000, trappista sajt kg.-ja 45,000-52,000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon. Sárgarépa 24,000-30,000, petrezselyem 1000-1100, zeller 1000-1100, kalarábé 2800-5000, vöröshagyma 400-500, fokhagyma 400-450, cékla 5000-9000, fejeskáposzta 6000, kelkáposzta 15,000-18,000, rózsaburgonya nagyban q.-kint 3200, kicsinyben kg.-kint 4500, fehérburgonya nagyban q.-kint 3500, kicsinyben kg.-kint 4500, karfiol 50,000, torma 1200-1800, spenót 2000-4000, champion gomba 70,000-90,000, birsalma 14,000-35,000, barack 20,000-35,000, dió 34,000-40,000 K.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. I. Kérdését kérjük megismételni.
D. I. Ez mindenesetre helyes eljárás, mert a nádnak különösen azóta van — mint *tehetőse* anyagnak — nagy kelendőse, mióta a cserép oly drága lett. A nádteljesítésről tájékoztatást talál e. *Dorner Béla* „*Rét és legelő termésközlése*” című könyvéből, hol is van írva az egész eljárás.

J. Ha a termelési viszonyok egyformák, különösen a talaj, annak megmunkáltsága és trágyázottsága egyforma, akkor az egyenlően virágzás oka csakis magában a gumóban, annak eltérő nagyságában vagy tökéletlen, illetve egyenlően beéretttségében, különböző egészségi állapotában rejlődhet. Az utóbbi esetben az egyenlően virágzás csakugyan rossz termésre enged következtetni. Gy. J.

S. V. Ha a juhok sokat tartózkodnak nedves és fűdőféreg-álakkal fertőzött legelőn, súlyosabban fertőződnek vele. A juhász valószínűleg azért itat naponként csak egyszer, mert nyilván tapasztalta, hogyha gyakrabban vannak a lapos, nedves helyeken, több a fűdőférgesség. („vizenyős fűdőfő”). Meleg időben és szárazabb takarmányon, vagy legelőn tartva a juhokat, természetesen több a többi háziállathoz hasonlóan, a többszöri itatás. A juhok rossz kondícióját az egyszeri itatás egymagában még nem magyarázza. Valószínűleg más baj is van (fűdőférgesség, gyomorférgesség, galandférgesség, metélykór stb.) ott. A gyomorférgesség négy rész részszulfáttól és egy rész arzénessavas nátriumból álló keveréssel jól gyógyítható, minthogy azonban a kezelés nagyobb szakértelem igényel, sziveskedjenek az ottani állatorvoshoz fordulni.
M-y J-s. dr.

Tarlóhántáshoz
ajánlunk
TARCSÁSBORONÁKAT
KÉTVASU HÁNTÓ-EKETESTEKET
(bármely egyes eke gerendelyére felszerelhetők),
NYOLCVASU KULTIVÁTOROKAT
BÄCHER * MELICHAR
RUDOLF * FERENC
Budapest, V., Vilmos császár-ut 60
TELEFON: 28-02, 19-57

Gazdasági nyomtatványok
árjegyzékét díjmentesen küldi a
"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Ponyva Zsák
UNGÁR S. utda, Budapest, VI., Király-utca 6. szám
(Simonyi-udvar) Telefon: 58-70

Legujabb szakkönyvek!!!

Béke L.: A burgonya termelése és nevelése	42.000
Witthen L.: A bussterelési- és időzérési kérdések	8.400
Konkoly Thege S.: A világvásár és mezőgazdaságunk jövője	14.000
Kovácsy Béla: Juhnevelés és gyapjúnevelés	35.000
Weiser-Zaltschek: Takarmányozás	140.000
Gondos S.: A tej és vizsgálata	21.000
Hutya-Marek: Allatorvosi bejegyzések I. kötet	98.000
Thoroczkai-Wigand: A kert (Kertművelés)	42.000
Bázel E.: Konyhakerti növények esztendőföldi termesztése	18.800
Sigmund E.: A hazai szilvák megjelölési módja	105.000
Treitz P.: Szikes talajok javítása	77.000
Széchényi grófné: A törpe gyümölcsfák ültetése stb.	42.500
Bány-Ridy: Az új földművelés	98.000
Gubovitz H.: A szappangyártás	42.000
Mezőgazd. újság: A jószágnevelés	45.500
Károcsy Gy.: Konyhakerti állati ellenségek	28.000
Szabó Mezőgazd. gépész.	70.000
Fabrics: A magyar növénynevelés emlékkönyve	42.000

Postaköltségeket külön felszámoltjuk
"Patria" r.-t. könyvostalya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Kocsis- és inasöltönyök
mosható kék-fehér-eszokos anyagból, vagy sátrike vászonból, 324.500 K
kék gallérral v. anélkül
dupla ednázással 407.000 K

ZSINÓROS
VÁSZONDOLMÁNYÓLTÖNY
pantalló-vagy náma-nadrággal 715.000 K-
től feljebb

ZSINÓROS
POSZTÓDOLMÁNYÓLTÖNY
pantalló-vagy eszoka-nadrággal 1.045.000 K-
től feljebb

Kocsis-eszköpek 550.000 K
fekete gumuból
Porköpeny 231.000 K
Gazdasági, gépész- és etető-öltönyök, valamint kintifete ruhák 154.000 K-
től feljebb

Gulmann és Társa
RÁKÓCZI-ÚT 16.

UNION STANDARD
KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 8.
Sürgőnycim: „UNISTANDARD” TELEFON: 16-32

Gazdaságok kereskedelmi képviselői • Veszünk fix és bizományi számlára és eladunk megbízásból: terményt, gyapjút, szárnyast, vadat, mézet stb. • Sertés és marha bizományi vétel és eladás • Berendezünk vajgyárakat „báró Jeszenszky” és „Gyérey” vajgyárak mintájára • Szállítunk gazdaságainknak legolcsóbban gazdasági szükségleti cikkeket: vasárakat, benzint, olajat, szenet, munkás-szalonnát gyári áron • Direkt import és export élelmiszerekben és gazdasági cikkekben
Referenciák: báró Jeszenszky Andor Gazdasága, Kölesd (Tolna megye)
Gyérey Richard Tolnaozorai Búruradalma, Tolnaozora (Tolna megye)

KÉPVISELETEK: London, Shanghai, Kírletlania, Kopenhagen

MOST RENDELJEN ESŐT
JÖVŐ NYÁRARA GAZDASÁGÁBA
a Mezőgazdasági Öntöző R.-T.-nál
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz., II.
Telefon: 28-36, 201-34 5827 Távirati cím: Zalaphoenix

PHOENIX és ZALA öntözőberendezés stb.

RÁBA-MOTOREK
saját gyártmányu, ugy benzín-, mint kitűnően bevált „Astra” rendszerű szívógázüzemre berendezve, gyárilag új állapotban, készletről azonnal szállítható
Kedvező fizetési feltételekkel buzaalapon.
Felvilágosítással, referenciákkal, ismertetéssel készséggel szolgálunk
Magyar Vaggon- és Gépgyár r.-t., Győr
Budapesti igazgatóság: V., Deák Ferenc-utca 18., IV.

Lówy
Budapest, V., Gál
Telefon: 21-8
A faszakma azonnal iparvasúti deszkát készíteny Fűzősprite

ZS

Sziv

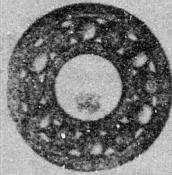
Kétepre bérés HAJDU LA
Telefon: Józse

FO
gő
tizév
el
HOF
Budape

Jó ga csak
809
Készíti, felvilágo

Ma
Ve
Buda
Sürgőnycim

Lówy Sándor és József
fanagykereskedők
Budapest, V., Bálvány-utca 9. sz. | Wien, I., Adlergasse Nr. 12.
Telefon: 21-29 és 183-17 | Telefon: 6001
A faszakma régi szolid cége. — Szállítások azonnal vagontelepekben: Akác- és tölgyfa, iparvasuti talpfa, tűzfát, bogárnárfát, deszkát stb. — Vesznek bármily mennyiségű kész faanyagot vagy egész erdőket.
Tűzfátaprítói-telepek: Budapest és Keszthely

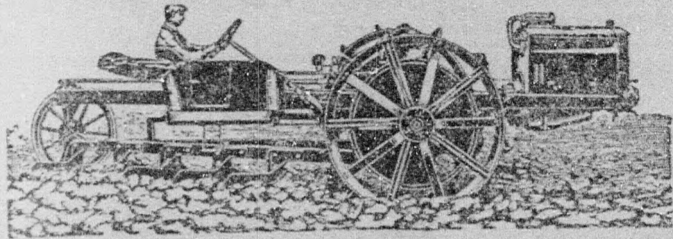
1010
Cséplőgép-golyóscsapágyak javításának ideje itt van!
Szereljük, hogy az általunk javított golyóscsapágyak golyópályát mindenkor újonnan lesznek csiszolva és az összes régi golyók újakkal helyettesítve.
Új golyóscsapágyak minden mérethez raktáron!!
JAUSZ TESTVÉREK, Budapest, VI., Teréz-körút 37. | Telefon: 150-44

Bérszántást vállal:
Szolinszky Jenő mérnök
bérszántóvállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 46.
TELEFON: József 109-74

ZSÁKOK, PONYVÁK kölesön és eladás. Szőlőkötöző-fonalak.

NAGEL ADOLF gépkocsik és gépjárművek
Budapest, V., Arany-János-u. 10.
Fiókok: Fiume, Zagreb, Triest, Wien — Telefon: 33-32, 30-82, 104-10, 104-00, 117-79. — Székhely: NAGEL

Szivógázüzemű „RÁBA” MOTOREKÉNK

minden talajon biztosan, fennakadás nélkül szánt!
Üzemanyagfogyasztása meglepően csekély!
Ára jóval olcsóbb a háborúelőtti áránál!

Ismeretéssel és árajánlattal készséggel szolgál!
FEHÉR MIKLÓS gépgyár r.-t.
Budapest, V., Váci-ut 80. szám.

Kéteprendszerű **gőzekkel**
bérszántást vállal
HAJDU LÁSZLÓ okl. gépészmérnök, Budapest, VIII., József-körút 49. szám.
Telefon: József 22-66. Búrgyűjtemény: „Hajmár Budapest”

Tenyész- és mindenféle **haszonszertéseket**
lelkiszeretettel értékesít és beszerez;
Sárkány Rezső
sertésbizományos, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 1. 207

Tejeskannák gőzölésére és pasteurizálására alkalmas **engedélymentes gőzkazánokat** gyorsan és jutányosan szállít: 097
DÁVID és KERTÉSZ kazán- és gépgyára
Budapest, VI., Agyag-utca 77. Telefon: 80-17

VILLAMOS-telepeket, berendezéseket tervezünk és építünk. **Szivógáz- és elektromotorokat, akkumulátortelepeket, villamos szerelési anyagokat** raktárról szállítunk.
HOFFER és SZOMMER mérnökök műszaki és elektrotechnikai vállalata,
Budapest, VI., Eötvös-utca 29. Telefon: 49-03

FOWLER 16-os gőzekegarnitúra

tízéves, gyárilag javítva, kitűnő karban, keveset használt
eladó azonnali szállításra

HOFFMANN IMRE magánmérnöknel
Budapest, VI., Nagymező-utca 37. 1007 Telefon: 13-91

Kási gazdaságomban eladó szeptemberi szállításra ideai termésű 5-600 métermáza, esőves **Putyi tengeri** készpénzfizetés ellenében. Árajánlatot Németegresi bér gazdaság, u. p. Zics. A tengeri Nagybány-Koppánymegyeri állomásról lesz szállítva. 1069

Telivér amerikai tenyészkanca 3 db,
telivér amerikai csikó 3 db, amerikai hajtókocsik, szerszámok eladók
FRÁTER ZOLTÁNNÉ Kócsaj, Szabolcs m.

Uraknak figyelmébe!

„D. S. M. N.”-jelű, kettős gerendélyű egyvasú eke, magasított ekefejjel, Oberbayerische-gyártmány, kb. 88 kg. súlyu K 920.000-
„D. 10. M. S. W.”-jelű, kettős gerendélyű egyvasú eke, magasított ekefejjel, Hofherr-gyártmány, kb. 102 kg. súlyu K 850.000-
„Z. N. I. G. C.”-jelű kétvasú eke, Flöther-gyártmány, kb. 85 kg. súlyu K 950.000-
„Z. N. 2. C.”-jelű kétvasú eke, Flöther-gyártmány, kb. 105 kg. súlyu K 1.000.000-
„Z. H. 7. N.”-jelű, kétvasú eke, cséplőgyártmány kb. 130 kg. súlyu K 1.800.000-
3-soros tengeriültető, 24"-30"-os állítható sortávolsággal, Hofherr-Schreantz gyártmány K 3.200.000-
valamint 7-8 és 11-es rugófogós kultivátor, Münchener Eggenfabrik és Flöther-gyártmányú, amerikai rendszerű 12x18"-os **Árcsúboronák**, „Backer 5”-jelű gabonarostákat, míg a kőszel tart, igen olcsón árán szállítunk budapesti raktárunkból, új gyári kivitelben, a forgalmi adó külön felszámítása mellett.

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz.

„SELECTA” Magtermelő R.-T. Budapest
Központi Irodal: IV., Váci-utca 27-29. sz., félemelet
Távíratí cím: SELECTAS Budapest Telefon: 191-85
Kísérletli, tenyész- és tisztítótelep: Sörépuszta, u. p. Táplószelo

Pusztasőregi **magnumesítő telepen TERRIENEL**
fajtiszta konyhakerti magvakat
Különleges magtisztító üzemében **VÁLLAL**
gazdaságok részére magtisztítást

Jó gazda **VINOL**-al permetez. **Peronospora** ellen 1/2% rézgalic, 1/2% „VINOL”. **Lisztharmat** ellen 1% tiszta „VINOL”-oldattal.
Több mint 50% munka- és költségmegtakarítás. **Gyümölcsösét** mindenféle féregtől, **szőlőjét** szőlőmolytól csakis az általunk készített **EMULSIÓ**-val, vagy pedig az emulsiót házilag előállítható olcsó gépezettel menti meg.
Készíti, árusítja és felvilágosítást ad a **NEMZETI KÖZGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Budapest, IV., Váci-utca 31/33. Telefon: 13-36**

Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T.
Vetőmagosztálya **Vesz Elad** legmagasabb napi áron lóhere- és lucernamagot és egyéb gazdasági magvakat. Mintézott ajánlatokat kér.
Budapest, V., Nádor-utca 16. sz. **Elad** mindennemű jól nevelt és tisztított gazdasági vetőmagot.
Búrgyűjtemény: Agrár Budapest. Telefon: 72-01.

Kishirdetek ár: Minden sz. újsz. kiadás 1000 k. ...

KISHIRDETÉSEK

Előre fizetendő: Minden hirdetésért ...

A hirdetési díjak - a 3%-os forgalmi adó kifizetésével együtt - előre fizetendők

Földművelésügyi Minisztérium ...

Oklevelés, kintin bizonyítványok ...

400-800 holdas gazdaságok ...

Közműves szakképzett, meg ...

Hazai állatok ...

Eladó ...

32-35 HP ...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS ...

Nemzetbiztosági ...

Földmívelésiskolát ...

Fogépeszt ...

250 drb ...

Muraközi ...

Először ...

Magyaróvára ...

Gazdatiszti ...

Földmívelésiskolát ...

Fogépeszt ...

250 darab ...

Muraközi ...

Először ...

Keresek ...

Gazdatiszti ...

Földmívelésiskolát ...

Fogépeszt ...

250 darab ...

Muraközi ...

Először ...

Keresek ...

Gazdatiszti ...

Földmívelésiskolát ...

Fogépeszt ...

250 darab ...

Muraközi ...

Először ...

Keresek ...

Gazdatiszti ...

Földmívelésiskolát ...

Fogépeszt ...

250 darab ...

Muraközi ...

Először ...

Keresek ...

Gazdatiszti ...

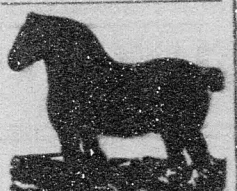
Földmívelésiskolát ...

Fogépeszt ...

250 darab ...

Muraközi ...

Először ...

Muraközi ...

Először ...

E. VAJDA ...

Közfürdők ...

WOLF ...

Fischer ...

Munkásbakkancs ...

Először ...

Először ...

Először ...

Először ...

Először ...

Először ...

